

Eduskuntaryhmille 16.9.2009

Julkaistu 16.9.2009

Suomalaisten eläkeläisten ostovoima on EU:n vanhoja jäsenmaita vertailtaessa viidenneksi heikoin ja tulot suhteessa työkäisten tuloon neljänneksi pienimmät. Eläkeläinen jää EU:n köyhyysrajan alapuolelle kolme kertaa todennäköisemmin kuin työssä käyvä, ja määrä on taas kääntynyt kasvuun. Iäkkäiden, yksin elävien eläkeläisten köyhyysriski on erityisen suuri, muihin verrattuna kaksinkertainen. Maassamme on 1,4 miljoonaa eläkkeensaajaa, joista miljoona on vanhuuseläkeläisiä.

Eläkeläisten ja ikäihmisten elämisen edellytysten turvaamiseksi Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry esittää seuraavaa:

Eläkkeensaajan asumistuen korottaminen

Vuoden 2008 lopussa eläkkeensaajan asumistukea sai 175 400 eläkeläistä. Tukea saaneilla asumismenojen osuus oli ennen tukea 40 prosenttia. Asumistuki helpottaa pienituloisten eläkkeensaajien tilannetta merkittävästi, sillä tuen jälkeen asumismenojen osuus laski reiluun viidesosaan asumistukeen vaikuttavista tuloista. Eläkkeensaajan asumistukea saaneilla keskimääräiset asumismenot nousivat noin kuusi prosenttia edellisvuodesta. Heidän keskimääräiset asumismenonsa olivat 354 euroa kuukaudessa, asumistukeen vaikuttavat tulonsa 878 euroa kuukaudessa ja asumistukensa 162 euroa kuukaudessa. Tällä hetkellä jo 672 euron kuukausieläke alkaa pienentää asumistuen määrää ja noin kolmella neljäsosalla tulot pienensivätkin maksettavaa asumistukea.

Esitämme, että asumistuen määrää korotettaisiin 85 prosentista 95 prosenttiin asumistukilain mukaisista huomioon otettavista vuotuisista asumismenoista, joista on vähennetty lain 11 §:n mukainen omavastuuosuus. Lisäksi eläkkeensaajien asumistuessa hyväksyttävien asumiskustannusten enimmäismääriä tulisi korottaa.

Takuueläkkeen toteuttaminen

Suunnitteilla oleva takuueläke on täsmätoimi, jolla voidaan parantaa pienituloisimpien eläkeläisten asemaa. Takuueläke on toteutettava vuoden 2011 alusta. Takuueläkkeen euromääräinen suuruus on asetettava alusta alkaen tasolle, jolla poistetaan merkittävästi eläkeläisten köyhyyttä. Korostamme kuitenkin, että kansaneläkkeiden tasokorotuksia on jatkettava tulevaisuudessakin suunnitelmallisesti.

Eläkeläisten verotus

Pienituloisten eläkeläisten asemaa voidaan parantaa myös verotuksellisin toimin. Perusvähennyksen sekä eläketulovähennysten tuntuvat tason korotukset ovat tällöin keskeisiä. Perusvähennys helpottaa kaikkein pienituloisimpien toimeentuloa. Eläketulovähennyksellä estetään eläketulon ankarampi verottaminen palkkatulon verottamiseen verrattuna.

Eläkkeiden indeksitarkistukset

Kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien suojaaminen hintojen yleiseltä laskulta on tärkeää. Myös työeläkkeiden suojaaminen deflaation vaikutukselta on huomattava, sillä työeläkkeiden indeksitarkistuksesta 80 prosenttia muodostuu hintaindeksistä.

Vanhuspalvelut

Tutkitusti kansalaisten vahva mielipide on, että terveydenhuoltoon ja vanhuspalveluihin ei saa kohdistaa heikennyksiä. Sosiaali- ja terveystieteiden merkitys on ikäihmisille keskimääräistä suurempi.

Ikäihmisten tarvitsemat palvelut ovat vielä suurelta osin hyvin puutteellisia ja niiden saatavuudessa on suuria kuntakohtaisia eroja. Vanhusten palvelujen turvaamiseksi tulee säätää laki vanhustenhuollosta. Laissa on määriteltävä vanhusten oikeudet palveluihin, palvelujen järjestämisvastuu, ohjaus, valvonta ja rahoitus. Tässä yhteydessä on myös omaishoitajiemme tärkeälle työlle lopultakin annettava sille kuuluva arvo. Kunnille on taattava riittävät taloudelliset resurssit palvelujen toteuttamiseen.

Kunnallisten vanhusneuvostojen asema ja toiminta on vakinaistettava tekemällä niistä lakisäätteisiä. Niihin tulee saada kattava edustus paikallisista eläkkeensaajajärjestöistä, jotka on nähtävä parhaina paikallisina asiantuntijoina eläkkeensaajia koskevassa kunnallisessa päätöksenteossa.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry –
Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf